

HÅRDA MÄN & MJUKA KVINNOR

En liten bok för dig som vill
förändra byggbranschen.

**ALLA TJÄNAR PÅ EN
JÄMSTÄLLD
BYGGBRANSCH**

EN BRA BÖRJAN

Den här lilla boken är till dig som jobbar i byggbranschen, men den är lika användbar för dig som inte gör det. För den handlar om människor. Den kommer inte förändra världen. Men den kanske kommer förändra ditt sätt att tänka. Och det är en bra början.

EN LITEN GÅTA

En pappa och hans son åker bil. De råkar ut för en allvarlig olycka. Pappan dör omedelbart och pojken blir allvarligt skadad. På akutmottagningen beslutas att pojken måste opereras direkt. Han förs in i operationsrummet. Kirurgen får syn på pojken och utbrister: "Det där är ju min son".

Hur hänger det här ihop? Vem är kirurgen?

VAD ÄR NORMALT, EGENTLIGEN?

Den här gåtan handlar egentligen om förutfattade meningar. För vem var kirurgen? Det var pojkens mamma. Ändå tänker många direkt att det är en man. Varför det?

Det handlar om normer. De bestämmer vad som uppfattas som normalt i vårt samhälle.

Rätt man och kvinna på rätt plats

Män och kvinnor förväntas vara olika. Inte minst när det kommer till vad vi jobbar med. Män förväntas jobba som till exempel ställningsbyggare, brandmän och kirurger. Medan kvinnor förväntas jobba som sjuksköterskor och förskolelärare.

Mannen, myten, legenden

Det manliga har nästan alltid högre status än det kvinnliga. Det är bättre för en flicka att vara "pojkflicka" än för en pojke att vara "flickaktig". Och det män gör anses ofta viktigare och bättre. Vi är alla med och skapar detta, oftast helt omedvetet. Vi upplever det som normalt, helt enkelt.

**Vadå svårt att få jobb?
Du som man glider ju på
en räkmacka genom
arbetslivet!**

DET ÄR INTE BARA SVART ELLER VITT

Vi är aldrig bara kvinnor eller män. För även om män ofta ges fördelar bara för att de är män så spelar också saker som ålder, etnicitet, utbildning, funktionshinder och sexuell läggning roll. Det är exempelvis lättare för en utbildad svenskfödd kvinna att få jobb än för en utlandsfödd man utan utbildning.

Mannen i byggbranschen

Drygt 90 procent av alla som jobbar i byggbranschen är män. Normen är en svensk, icke troende, heterosexuell man. De som inte passar in i den beskrivningen uppfattas (ibland helt omedvetet) som annorlunda. Och detta leder till fördomar och orättvisor.

HUR ÄR DET PÅ DITT JOBB?

Vad är det vanliga på din arbetsplats? Man eller kvinna, hetero eller gay/lesbisk, vit eller mörkhyad, full rörlighet eller funktionsnedsatt, icke troende eller troende?

Vad skulle hända om en jobbkompis helt plötsligt bryter mot någon av dessa normer? Förändrar det din syn på honom eller henne? Och i så fall, varför då?

FNISSIGA MÄN OCH GROVA KVINNOR?

Har du tänkt på hur ord ändrar betydelse beroende på om de används för att beskriva en man eller en kvinna? Det beror på att vi ser män och kvinnor som varandras motsatser. Testa med orden här bredvid. Vad händer? Blir betydelsen positiv eller negativ?

TESTA TVÄRT OM!

Ett sätt att visa vår ibland märkliga syn på vad som är normalt är att vända på det. Har du till exempel någonsin hört om någon som kommit ut som heterosexuell?

- Behövs det verkligen män i byggbranschen?
- Är alla kristna terrorister?
- Är det rätt att heterosexuella par får adoptera?
- Ska kvinnor verkligen vara föräldralediga?

Hur jämställt är världens mest jämställda land egentligen?

**KVINNORS PENSIONER ÄR
66% AV MÄNNENS**

30% av kvinnorna jobbar deltid, men bara **11%** av männen.

25%
AV FÖRÄLDRA-
LEDIGHETEN
TAS UT AV MÄN

**KVINNORS LÖNER
ÄR BARA 93%
AV MÄNNENS**

Det betyder att kvinnor i praktiken jobbar drygt en timme gratis varje dag.

70%

70% AV ALLA SJÄLMORD BEGÅS AV MÄN

2/3 AV ALLA CHEFER ÄR MÄN

JÄMSTÄLLDHET: EN FRÅGA OM RÄTTVISA

Jämställdhet betyder att kvinnor och män har samma rättigheter, möjligheter och skyldigheter att forma sitt eget liv. Det handlar alltså om maktförhållanden och relationer mellan kvinnor och män. Sverige kallas ofta världens mest jämställda land. Men i praktiken har vi fortfarande lång väg kvar.

Det här med feminism då?

Feminismen siktar mot ett samhälle där det inte finns orättvisor på grund av kön. Håller du med om att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv? Inser du att det inte är så idag och vill ändra på det? Ja, i så fall kan du kalla dig feminist.

VISSTE DU ATT?

- Det är fler Johan än kvinnor som är vd i svenska börsbolag.
- Pappor avstår det mesta av sin föräldraledighet.
- Kvinnor lägger sju arbetsveckor mer om året på att laga mat, städa och ta hand om barnen, än vad män gör.
- Skillnaden mellan manliga och kvinnliga ingenjörers ingångslön är drygt 800 kr.
- En del av lönegapet mellan kvinnor och män beror bara på kön.
- Flickor har bättre betyg än pojkar i skolans alla ämnen. Och att lärare inte har samma höga krav och förväntningar på pojkar som på flickor.

NÅGRA TIPS!

Jämställdhet börjar i vardagen. Här är några tips att tänka på hemma och på jobbet:

- » Haka inte på när andra nedvärderar någon som "inte är karl nog" eller "kärring".
- » Städa ditt språk och säg ifrån mot sexistiska skämt.
- » Dela lika på ansvaret hemma, VAB och föräldraledighet med din partner.
- » Vill sonen ha klänning och dottern stålmannendräkt på kalaset? Låt dem få det! Uppmuntra deras personligheter.

JÄMSTÄLLDA FÖRDELAR PÅ JOBBET

En jämn fördelning av kvinnor och män på arbetsplatsen för med sig många fördelar. Här är några:

- Bättre arbetsmiljö och lägre sjukfrånvaro.
- Ökad kreativitet och innovationsförmåga.
- Lägre personalomsättning.
- Ökad vinst.
- Förbättrad säkerhet.

Här är fem påståenden – vissa specifika för byggbranschen, andra mer allmänna. Men hur ligger det till, egentligen? Vad är sanning och vad är bara bullshit?

BULLSHIT

Att det är så få kvinnor beror på att de ofta inte vill jobba i byggbranschen.

SANT! Men varför är det så? Män uppfattas ofta som mer kunniga (både av kvinnor och män), vilket gör att kvinnor inte konkurrerar på lika villkor. Många tröttnar, medan de flesta kvinnor fortfarande inte ens ser byggbranschen som ett alternativ.

Jämställdhet handlar om att det ska vara lika många kvinnor som män.

BULLSHIT! Fördelningen mellan män och kvinnor spelar roll, men jämställdhet är inte en sifferlek. Det handlar istället om vad vi tycker, tänker, säger och gör – hela vägen från styrelserummen till byggbodarna. Alltså om att ge kvinnor och män lika villkor.

Kön spelar ingen roll, det viktigaste är att alltid välja den med högst kompetens.

BULLSHIT! Mixen är viktig – den bidrar till en bra arbetsmiljö som gör att vi trivs på jobbet. Då gör vi också ett bättre jobb. Dessutom är mångfald alltid bättre än enfald. Eller hur?

Jämnare fördelning mellan kvinnor och män förbättrar kvaliteten och resultatet.

SANT! Det beror på att grupper med jämn könsfördelning är bättre på att experimentera, dela kunskap och lösa uppgifter. Dessutom förbättras arbetsmiljön.

Jämställdhet är bara till för att göra det bättre för kvinnor.

BULLSHIT! Både kvinnor och män tvingas anpassa sig till normer. Inte minst i byggbranschen. Män förväntas vara hårda, inte visa känslor och ta större risker. Och det påverkar både arbetsklimatet och säkerheten. Alla tjänar på jämställdhet, inte minst män.

SANNING

INREDARE
BRANDMAN
VERKSTÄLLANDE
DIREKTÖR
SJUKSKÖTERSKA
LASTBILSCHAUFFÖR

HUNDEN EFTER HÅREN?

Kan man se på någon vad den jobbar med? Försök placera rätt yrkestitel vid rätt person. Rätt svar hittar du på nästa sida.

Rätt svar: 1. Verkställande direktör. 2. Inredare. 3. Sjuksköterska. 4. Lastbilchaufför. 5. Brandman

Hörru, släpp sargen och
länga hit sticksågen!

Älskling, kan du vara
snäll och skicka vinet?

*”Men det är ju skönt att inte vara sig själv ibland, eller hur?
Att kunna komma till jobbet och vara någon annan en stund.”*

Citat från intervju ur Byggchefernas film "Hur macho är du?"

MUCHO MACHO

I grupper med nästan bara kvinnor eller män skapas en särskild kultur. I byggbranschen där det jobbar nästan bara män finns en typiskt manlig kultur som också kallas machokultur.

En del av gänget

De som passar in i machonormen blir en del av gänget. Men de som inte vill eller kan anpassa sig hamnar utanför. Därför spelar många en roll för att skydda sig. Det är enklare än att vara annorlunda. Så även om det kan verka som att sammanhållningen och stämningen på jobbet ökar är det egentligen tvärtom. Säkerhet, arbetsmiljö och arbetet försämras.

PRATA SÅ ATT ALLA KAN LYSSNA

Pratar och skämtar du på samma sätt med dina vänner och familj som med dina jobbkompisar? Det är klart att alla har en professionell och en privat roll. Det är inget konstigt med det. Men skulle du kunna stå för det du och dina jobbkompisar pratar om inför dina vänner och familj? Ett skämt är inte okej bara för att alla skrattar. Och en åsikt är inte acceptabel bara för att ingen säger emot. Om det inte känns okej, är det förmodligen inte okej. Våga säga ifrån. Och prata så att alla kan lyssna.

BÖRJA DIREKT

Alla är överens om att det inte ska finnas orättvisor på grund av kön. Ändå finns dom fortfarande, både hemma och på jobbet. Jämställdhet kommer inte uppstå av sig själv – alla måste hjälpa till. Använd gärna tipsen i den här lilla boken för att skapa förändring i din vardag. Och du, börja direkt. Det tjänar alla på.

NU GÖR VI UPP MED
MACHO
KULTUREN!

**Hårda män och mjuka kvinnor är producerad av
branschföreningen Byggcheferna och fackförbundet Byggnads.**

Grafisk form & text: Bulldozer kommunikationsbyrå • Foto: Dan Hedegren
Granskad av: Manuel AlMBERG Missner, MM GenderAdvice
Tryck: Strokirk-Landströms tryckeri • Upplaga: 2000 st

TILLSAMMANS FÖR EN JÄMSTÄLLD BYGGBRANSCH

bygg **b**
cheferna